

Sociālā uzņēmējdarbība Latvijā – NVO skatījums, praktiskā pieredze un nākotnes izaicinājumi

Biedrība LATVIJAS SAMARIEŠU APVIENĪBA

*Latvijas Samariešu apvienības
direktors Andris Bērziņš*

07.04.2016

No darbības sākuma
pirmo palīdzību
apguvuši

370 000

jeb katrs 5. Latvijas
iedzīvotājs

Savāktas

14 536

glābējpakas -
ar šo paku skaitu
var noklāt
6 futbola laukumus

5 gados izdalītas

828

tonnas pārtikas

92 Āfrikas
ziloņu svārs

Latvijas Samariešu apvienība

Izglītības iestāde

Labdarības organizācija

Sociālo pakalpojumu sniedzējs

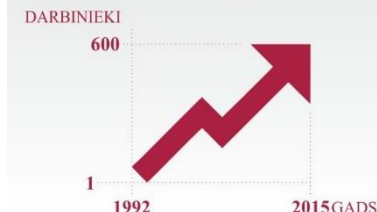
Veselības aprūpes iestāde

Pusgadā veikti
137 404_{km}
jeb 3,5 reizes
apkārt zemeslodei

tonnas
izmazgātas veļas

apmēram tikpat sver
Heopsa piramīdas
viens bloks

**Straujāk augošais
sociālais uzņēmums**

Sociālā uzņēmējdarbība

+

KAS IR SOCIĀLĀ UZŅĒMĒJDARBĪBA?

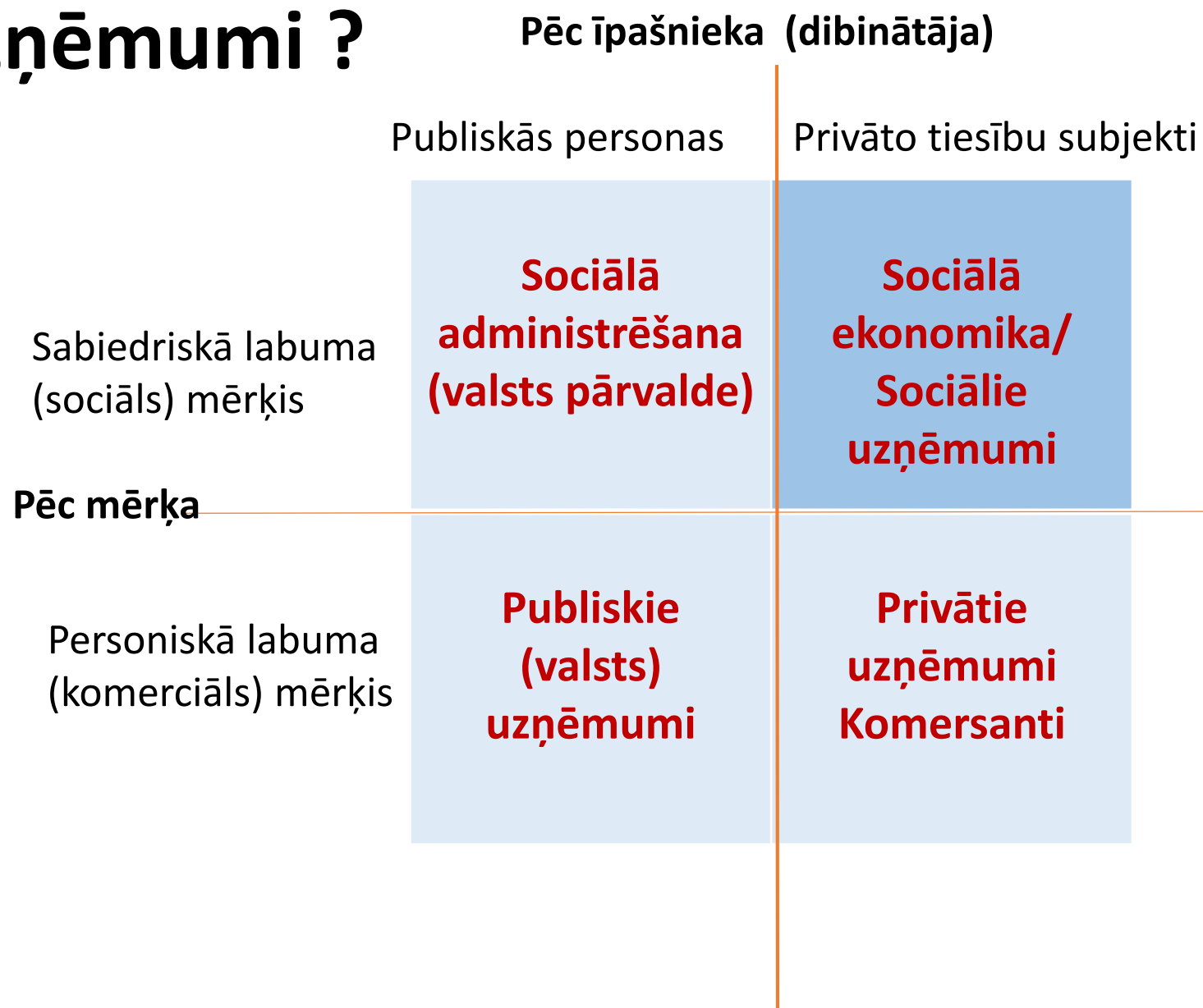
«Ražot preces un sniegt pakalpojumus ar mērķi risināt sociālu problēmu, nevis gūt finansiālu labumu uzņēmuma īpašniekiem»

«Sabiedriskā labuma darbība ar saimnieciskās darbības metodēm»

«Saimnieciska darbība, kuras jēga un mērķis ir sabiedrībai svarīgu sociālu mērķu sasniegšana, un kas tiek realizēta ar demokrātiskas pārvaldes metodēm»

Kas ir sociālie uzņēmumi ?

Sociālo uzņēmumu kompas

Vai Samariešu apvienība ir sociāls uzņēmums ?

Labdarība
(18%)

Pakalpojumi
«Brīvajā tirgū»
(19%)

«Sociālā uzņēmējdarbība» (63%)

Praktiskā pieredze

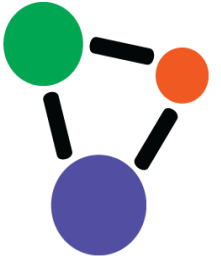
- Aprūpes un pirmās palīdzības apmācība - «Prast palīdzēt»
- Drošības poga – «Palīdzība pogas spiediena attālumā»
- Samariešu atbalsts mājās – «Ar cieņu novecot savās mājās»

www.prastpalidzet.lv

ŠOBRĪD LATVIJĀ

LATVIJAS SOCIĀLĀS
UZŅĒMĒJDARBĪBAS
ASOCIĀCIJA

- 80-200 sociālie uzņēmumi
- Lielākā daļa darbojas biedrību vai nodibinājumu statusā, Sociālā uzņēmējdarbība - “izaugusi” no NVO sektora
- Darbojas 2 sociālās uzņēmējdarbības akseleratori - “New Door” un “Socifaction”
- Kopš 2008.gada katru gadu notiek sociālās uzņēmējdarbības forums
- Dibināta un darbojas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija
- Tiek gatavota Labklājības Ministrijas atbalsta programma sociālajiem uzņēmumiem
- Notiek darbs pie sociālās uzņēmējdarbības likuma izstrādes

Realitāte / Izaicinājumi

- Šobrīd nav piemērotas juridiskas formas (Kas būs sociālais uzņēmums ? Pazīmes, darbības jomas, «labumu grozs», atskaites, kontrole u.t.t.)
- Atbalsta sistēmas un pieeja finanšu resursiem (granti, aizdevumi, inkubatori, investori, aizdevumu programmas u.t.t.)
- Partneri, pašvaldības, to loma un iespējas (iepirkumi, konkursi, u.c.)
- Tirgus kapacitāte – spēja pirkt jaunus produktus, konkurence ar esošiem produktiem
- Risks par tirgus kropļošanu
- Kā atrast un motivēt Sociālos uzņēmējus?

“Sociālie uzņēmēji nebūs mierā ar to, ka varēs iedot kādam zivi vai iemācīt zvejot.

Viņi neapstāsies, kamēr nebūs pilnībā revolucionizējuši zvejniecības industriju.”

Bill Drayton, Ashoka dibinātājs

Paldies par uzmanību

Biedrība LATVIJAS SAMARIEŠU APVIENĪBA

*Latvijas Samariešu apvienības
direktors Andris Bērziņš*

07.04.2016

Sociālie uzņēmumi

Labdarības organizācijas

NVO ar ienākumus radošu darbību

Mērķa uzņēmumi

Darba integrācijas uzņēmumi

Uzņēmumi ar sociālu ietekmi

Korporatīvi sociāli atbildīgi uzņēmumi

Uzņēmumi ar ziedošanas tradīcijām

Komersanti

ziedot.lv

Sabiedrības veidotas īstermiņa vai noturīgu sabiedriskā labuma mērķu sasniegšanai veidotas iniciatīvas – /projekti vai NVO /

Darbojas uz ziedojumu un grantu pamata.

Noturīgu sabiedriskā vai biedru labuma mērķu sasniegšanai veidotas organizācijas (NVO), kas savu darbību un mērķu sasniegšanu nodrošina, akumulējot ienākumus.

Darbojas uz projektu grantu, biedra naudu, konsultāciju pakalpojumu, telpu izīrēšanas u.c. ienākumu pamata.

Uzņēmumi, kuriem komercdarbības jēga ir sociāls vai sabiedriska vispārējās intereses mērķis

Konkrētu sociālu (SL) mērķu (uzdevumu) risināšanai veidoti nodalīti mērķa uzņēmumi, (konkrēts produkts un objektīvi ierobežots labuma guvēju apjoms). Darbības mērķis – labums lietotājam nevis peļņa veidotājam.

- peļņa galvenokārt tiek no jauna investēta šā sociālā mērķa sasniegšanai;
- darbība ir organizēta atbilstoši komercdarbības praksei, radot preces un sniedzot pakalpojumus tirgum
- organizācijas veids, pārvaldes sistēma un īpašuma piederības sistēma atspoguļo misiju tā ir taisnīga un demokrātiska, iesaistot visus procesa dalībniekus
- bieži vien darbību raksturo augsts sociālās inovācijas līmenis

Uzņēmumi, kuru preču vai pakalpojumu ražošanas veidam ir sociāls mērķis. sociāla un profesionāla integrācija, (Sociālais produkts ir pats process neatkarīgi no rezultāta) darba iespējas sociālās atstumtības riska grupas personām

Uzņēmumi ar vienu vai vairākiem sociāliem (SL) produktiem (precēm/pakalpojumiem) kas kuriem katram atsevišķi darbības mērķis – labums lietotājam nevis peļņa veidotājam, un kopumā radīta (uzturēta) mērāma sociāla ietekme sabiedrībai kopumā vai mērķa grupai.

Uzņēmumi ar komerciāliem mērķiem, struktūru un produktiem, kas apzinās sevi par sabiedrības sociālās dzīves neatņemamu daļu, un šo apziņu realizē ar atbildīgu rīcību gan uzņēmuma iekšienē, gan uz āru - pret sociālo vidi, kurā uzņēmums strādā. KSA uzņēmums iniciē, mērķtiecīgi virza uzņēmumam būtiskas sociālas programmas un atbalsta uzņēmuma vērtības.

Uzņēmumi ar peļņas gūšanas mērķi un šim mērķim pakārtotu darbības struktūru.

Sociāli nozīmīgu projektu atbalstu plāno kā neatņemamu savas darbības sastāvdaļu. Ziedošana tiek ietverta gan savas komercdarbības procesā, gan kā daļa no paredzamās peļņas izlietojums.

Ekonomikas mugurkauls. Uzņēmumi ar peļņas gūšanas mērķi un tam pakārtotu uzņēmuma struktūru.

Darbojas saskaņā ar vispāratzītiem komercdarbības principiem un īsteno savu sociālo atbildību ar sekmīgu uzņēmējdarbību, darbavietu radīšanu un nodokļu nomaksu.

Kas ir sociāls, kas ir uzņēmums, kas ir saimnieciskā darbība?

- **Sociāls ir** viss kas ir sabiedrībai nozīmīgs
- **Uzņēmums ir** ikviens subjekts kas veic saimniecisko darbību neatkarīgi no tā juridiskā statusa un finansēšanas veida. Nav nozīmes vai subjekts ir izveidots kā publiska persona vai privāto tiesību subjekts, ar mērķi gūt peļņu vai nē
- **Saimnieciskā darbība** ir jebkura darbība, kas ietver preču un/vai pakalpojumu piedāvāšanu noteiktā tirgū. Tas ka tā tiek kvalificētā ka sociāla vai to veic bezpeļņas uzņēmums nav pietiekami lai šo darbību nekvalificētu kā saimniecisku darbību.